

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.521.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12819 Pani Posłanki Barbary Dolniak, w sprawie wsparcia warsztatów terapii zajęciowej oraz sytuacji pracowników tych placówek, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Dofinansowanie rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej zwiększono w ostatnich latach z 14 796 zł w 2015 r. do 33 696 zł w 2024 r., a następnie - rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. poz. 1984) - do 35 196 zł w 2025 r. i w latach kolejnych.

Jednocześnie, w związku z napływającymi ze środowiska WTZ sygnałami, że dofinansowanie w dotychczasowej wysokości nie pokrywa wszystkich kosztów działalności jednostek, w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podjęto prace nad nowelizacją rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1605, z późn. zm.) w zakresie kolejnego podwyższenia dofinansowania ze środków PFRON dla WTZ. Projekt nowelizacji wpisano do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady pod numerem [RD246](#).

Projektowane rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym dostępne jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, a także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹.

Projekt zakłada m.in. zwiększenie dofinansowania kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej do 38 496 zł w 2026 r. i w latach następnych (wzrost o 3 300 zł). Zaproponowana wysokość dofinansowania pozwoli zminimalizować rotację pracowników w ww. placówkach pobytu dziennego, która spowodowana jest najczęściej zbyt niskim poziomem wynagrodzeń. Projektowana kwota uwzględnia przy tym możliwości finansowe PFRON oraz konieczność realizacji innych zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 913, z późn. zm.) i programów Rady Nadzorczej PFRON.

W obecnym stanie prawnym koszty utworzenia, działalności i te wynikające ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu terapii zajęciowej współfinansowane są ze środków

¹ Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym, <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12404207>

Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i ze środków samorządu powiatowego lub z innych źródeł. Zasada współfinansowania określona w art. 10b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oznacza solidarne ponoszenie kosztów tworzenia i działania warsztatów przez samorząd powiatowy i PFRON.

Zgodnie z art. 68c ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy maksymalne dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej ze środków PFRON – w tym związanych ze zwiększoną liczbą uczestników warsztatu - określono jako 90% kosztów. Natomiast art. 10b ust. 2a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wskazuje, że koszty działalności warsztatu są finansowane ze środków samorządu powiatowego w wysokości co najmniej 10%. Powiat zobowiązany jest zatem do pokrycia co najmniej 10% kosztów funkcjonowania WTZ (i może zwiększyć swój udział w finansowaniu warsztatu ponad te 10% kosztów jego działalności).

Z kolei - zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym - maksymalna kwota zobowiązań samorządu powiatowego do wypłaty w 2018 r. i w latach następnych z tytułu dofinansowania warsztatów terapii zajęciowej wyliczana jest jako iloczyn liczby uczestników warsztatów (wynikającej z umów podpisanych przez powiat do 31 grudnia roku poprzedzającego rok, na który jest obliczany algorytm) i z kwoty dofinansowania rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej (wynoszącej w 2025 r. i w latach następnych 35 196 zł). Środki te mają charakter zobowiązań, a więc mogą być przeznaczone tylko na funkcjonowanie warsztatu terapii zajęciowej. W przypadku ich niewykorzystania, nie mogą być one przekazane na inne zadania i podlegają zwrotowi do PFRON.

Przepis § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym nie ogranicza samorządów w decyzjach dotyczących zwiększenia środków na dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej z ogólnej puli środków przekazanych im przez PFRON na podstawie omawianego rozporządzenia. Określa on jedynie maksymalną kwotę środków PFRON, jaką powiat ma obowiązek przekazać na działanie warsztatów terapii zajęciowej. Zgodnie z art. 35a ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, to rada powiatu w formie uchwały określa zadania, na które przeznacza środki przekazane przez Prezesa Zarządu PFRON na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

Katalog kosztów działalności warsztatu, które mogą być dofinansowywane ze środków PFRON określono w § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2284). W przepisie tym ujęte zostały koszty m.in. wynagrodzenia pracowników warsztatu, należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, składek na: Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Solidarnościowy oraz odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (w przypadku ich ponoszenia), a także koszty wpłat podstawowych oraz wpłat dodatkowych do pracowniczych planów kapitałowych w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 427, z późn. zm.), finansowanych przez warsztat.

Zgodnie § 13 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej kierownika i pracowników warsztatu terapii zajęciowej zatrudnia jednostka prowadząca warsztat. W świetle przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.), zwanej dalej „Kodeksem pracy”, to pracodawca zobowiązany jest do wypłaty wynagrodzeń i to on decyduje o składnikach oraz wysokości wynagrodzenia (art. 18^{3c} § 2 Kodeksu pracy stanowi, że wynagrodzenie obejmuje wszystkie składniki wynagrodzenia bez względu na ich nazwę i charakter, a także inne świadczenia związane z pracą, przyznawane pracownikom w formie pieniężnej lub w innej formie niż pieniężna).

Informuję, że ujęta w „Standardach funkcjonowania WTZ”² propozycja zagwarantowania dodatkowego urlopu pracownikom WTZ pracującym bezpośrednio z uczestnikami była przedmiotem rozmów z przedstawicielami Ogólnopolskiego Forum WTZ, spotkań z przedstawicielami warsztatów terapii zajęciowej (część spotkań odbyła się w ramach Grupy roboczej ds. WTZ, która powstała w grudniu 2024 r. w ramach doraźnego Zespołu problemowego do spraw aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami, powołanego uchwałą Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych z dnia 26 czerwca 2024 r.) oraz prekonsultacji wybranych rozwiązań ze Standardów funkcjonowania WTZ, które odbyły się w kwietniu i maju 2025 r.

Rozwiązanie to było również przedmiotem oceny skutków wprowadzenia go w WTZ w odniesieniu do innych jednostek prowadzących działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami. W trakcie konsultacji wybranych rozwiązań ze standardów funkcjonowania WTZ wskazywano, że prawo do korzystania z dodatkowego wymiaru urlopu wypoczynkowego powinni mieć pracownicy nie tylko WTZ, ale też innych instytucji udzielających wsparcia osobom z niepełnosprawnościami, np. w środowiskowych domów samopomocy, zakładów aktywności zawodowej czy domów pomocy społecznej. Pojawiły się też głosy, że dodatkowy wymiar urlopu dla pracowników WTZ może zaburzyć logistykę pracy w tych placówkach i powodować obciążenie dla pozostałej kadry, co może negatywnie wpłynąć na jakość zajęć prowadzonych z uczestnikami WTZ. Organizacja pracy w jednostce, w której niemal wszyscy pracownicy byłiby uprawnieni do dodatkowego urlopu, poza trudnościami natury koordynacyjnej, będzie generowała także dodatkowe koszty, gdyż wiązać się będzie z koniecznością zatrudniania w placówkach dodatkowych osób.

Mając na względzie powyższe aktualnie nie planuje się wprowadzenia dodatkowego wymiaru urlopu dla pracowników WTZ.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Maja Nowak

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

² Standardy funkcjonowania WTZ, oprac.: A. Rąbel, I. Mikee, A. Gierej i in., Warszawa, październik 2023. Standardy dostępne są na stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych: <https://niepelnosprawni.gov.pl/projekty/projekty-po-wer/projekt-aktywni-niepelnosprawni-narzedzia-wsparcia-samodzielności-osób-niepelnosprawnych/> oraz (zakończonego) projektu „Aktywni niepełnosprawni - narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”: <https://wlaczeniespoleczne.pl/>. Projekt, w którym stworzono standardy warsztatów terapii zajęciowej był finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.